

2. Swerkerydzi i Erykidzi

SWERKER I STARSZY	492
ERYK ŚWIĘTY	495
MAGNUS HENRIKSSON	498
KAROLI SWERKERSSON	501
KOL	503
KNUT ERIKSSON	505
SWERKER II MŁODSZY	508
ERYK KNUTSSON	512
JAN I SVERKERSSON	515
KNUT DŁUGI	517
ERYK ERIKSSON	519

Swerker I Starszy

PANUJE W LATACH
1130–1156

Ojciec: KOL lub ERYK AARSÆL

Według stosunkowo późnego źródła, *Skáldatal* (*Katalog Poetów*, początek XIV w.), ojcem Swerkera I był Kol (ZOB. BIOGR. SWENA BLOTA), zaś wedle islandzkiego rękopisu *Langfeðgatal Norðlanda konunga* był nim Eryk Aarsæl, którego J.P.F. Kønigsfeldt utożsamia z Kolem. Wiadomo, że ok. 1118 niejaki Kol, przez część badaczy identyfikowany z synem Swena Blota i ojcem Swerkera I, został obwołany królem Östergötlandu. Z kolei *Gesta Danorum* Saxo Gramatyka (XIII w.) odnotowuje, że Swerker I był „skromnego pochodzenia”.

*

Uczestniczył w walkach sukcesyjnych po śmierci Inge II (ok. 1125) i po wygnaniu Magnusa Silnego w 1130 został obwołany królem Szwecji. Ok. 1150 podniósł kuzyna, Eryka Jedvardssona (Świętego), do godności koregenta. Został zamordowany przez własnego koniuszego 25 grudnia 1156 na moście Alebäck koło Alvastra; mord zlecili zapewne Magnus Henriksson lub Eryk Jedvardsson. Spoczął w opactwie cysterskim w Alvastra.

Małżonki Swerkera I Starszego:

1. Poślubiona po czerwcu 1134:

ULFHILDA (HAAKONSDOTTER)

Była zapewne córką możnego norweskiego Haakona Finssona, wdową po INGE II MŁODSZYM (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 1.) oraz po NIELSIE STARYM (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.). Urodzona przypuszczalnie ok. 1095, zmarła przed 1143. Według Gramatyka nie była ona żoną Swerkera I, a jedynie konkubiną, choć „ich związek był traktowany jak małżeństwo”.

2. Poślubiona między 1145 a 1150:

RYKSA (RYCHEZA) PIASTÓWNA

Była ona wcześniej małżonką MAGNUSA SILNEGO (ZOB. KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 1.).

Dzieci Swerkerera I i Ulfhildy (1–4):

1 JAN (JON). Został desygnowany na następcę ojca, jednak zginął zabity podczas tingu ok. 1152 lub na przełomie 1153/54.

Jego dzieci (A–C):

A KOL | s. 503

B ? BOLESŁAW (BURYŚLAW). Wedle szwedzkiego historyka Adolfa Schücka jego ojcem był Jan Sverkersson, niemniej imię wydaje się raczej wskazywać, że był synem Swerkerera I i jego drugiej, piastowskiej żony (ZOB. DALEJ).

C CECYLIA, domniemana żona KNUTA ERIKSSONA (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.).

2 KAROL I SVERKERSSON | s. 501

3 CÓRKA, żona KNUTA III (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.).

4 INGEGERDA. Od 1164 sprawowała funkcję przeoryszy w opactwie Vreta nieopodal Linköping, gdzie zmarła w 1204 i gdzie także spoczęła.

Synowie Swerkerera I i Ryksy (1–2):

1 BOLESŁAW (BURYŚLAW?); alternatywnie syn księcia Jana Sverkerssona (POWYŻEJ). Od śmierci Karola I Sverkerssona w 1166 lub 1167 współrządził jak się sądzi ze swoim bratem lub bratankiem Kolem. Zmarł lub został zamordowany przez stronników Knuta Erikssona, ewentualnie zbiegł do Polski, co miało miejsce przed 1173.

2 ? SUNE SIK. Według XVI-wiecznego historyka szwedzkiego Olaus Petri był on synem Swerkerera I oraz Ryksy Piastówny.

Ten sam autor podaje, że jego córką była:

A INGRYDA YLVA, matka JARLA BIRGERA (KRÓLOWIE SZWECJI, CZĘŚĆ 3., BIOGR. WALDEMARA BIRGERSSONA).

Domniemany syn Swerkerera I z nieprawego łoża:

1 ? KOL | s. 503

Eryk Święty

PANUJE W LATACH
1150–1159 (1160)

Ojciec: JEDWARD (EDWARD) JEDVARDSSON

Wedle *Sverris Saga* Święty Eryk był „synem Jutvarda [Jedwarda]”. Ów wywodził się zapewne z możnego rodu z Götalandu.

Matka: CECYLIA SVENSDOTTER

Żona Jedwarda była zapewne córką króla Swena Błota (s. 312). Poza imieniem nic o niej nie wiadomo.

Brat: JOAR

To zapewne on jest „...J. patruus domini Regis K...”, który poświadcza akt donacyjny króla Knuta Erikssona dla klasztoru cysterskiego w Juleta, datowany na lata 1167/99.

*

Data jego narodzin nie jest znana; jeśli w 1142 uczestniczył w wyprawie Swerkera I przeciwko Bałtom, miał wówczas co najmniej kilkanaście lat. Ok. 1150 został przez Swerkera I powołany na współrządcę, a po zamordowaniu króla w grudniu 1156 objął tron z pominięciem praw syna zmarłego. Został zamordowany z polecenia Magnusa Henrikssona lub Karola Sverkerssona 18 maja 1159 lub 1160 nieopodal Starej Uppsali (Gamla Uppsala) i spoczął w tamtejszym kościele, późniejszej katedrze. Po przeniesieniu w 1273 stolicy arcybiskupstwa do Östra Aros (odtąd Uppsala) prochy króla złożono w nowopowstałej katedrze; znajdująca się tam szkatuła-relikwiarz zawiera kości noszące ślady cięcia mieczem, co zdaje się potwierdzać legendę o odrąbanej głowie króla. Otoczony wkrótce po śmierci nimbem świętości, jest Eryk patronem Sztokholmu i choć nigdy nie został formalnie kanonizowany, jego święto obchodzone jest w dniu 18 maja zarówno przez Kościół Protestancki, jak i Katolicki.

Małżonka Eryka Świętego:

Poślubiona przed 1158:

KRYSTYNA BJÖRNSDOTTER

Była córką Björna Żelaznobokiego, księcia duńskiego (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2., BIOGR. ERYKA I ZAWSZE DOBREGO). Nie są znane żadne daty, zakłada się, że przyszła na świat przed 1134.

Dzieci Eryka i Krystyny (1–4):

- 1 KNUT ERIKSSON | s. 505
- 2 MAŁGORZATA, która została wydana za SWERREGO SIGURDSSONA (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 2.).
- 3 KATARZYNA. Poślubiła nieznanego bliżej NIELSA BLAKA, prawdopodobnie możnego szwedzkiego. Ich córka KRYSTYNA w 1205 poślubiła JARLA HAAKONA GALENA (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1., BIOGR. INGE II). Data śmierci Katarzyny nie jest znana.
- 4 FILIP. Jest wzmiankowany przez datowany na lata 1167–99 akt donacyjny Knuta Erikssona, dotyczący nadania dla klasztoru w Nydala. Zakłada się, że był młodszy od Knuta, jednak nie zachowały się żadne daty określające ramy jego życia.

Syn (przypuszczalny):

A HOLMGER. Nic bliższego o nim nie wiadomo, jego pochodzenie z dynastii Erykidów nie jest potwierdzone przez znane obecnie źródła.

Wedle części historyków jego synem mógł być:

I KNUT DŁUGI | s. 517

Magnus
Henriksson

PANUJE W LATACH
1156 (1159)–1161

Ojciec: HENRYK SVENDSEN | KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2., BIOGR.
SWENA II ESTRYDSENA

*

Znany jest również pod duńską wersją patronimiku: HENRIKSEN. Urodził się zapewne w latach 30. XII w. Po śmierci króla Szwecji Swerkera I, którego nakazał zgładzić w 1156, został wybrany królem Östergötlandu, natomiast po zamordowaniu Eryka Jedvardssona (Świętego) w maju 1159 lub 1160 opanował większą część szwedzkich prowincji po czym ogłosił się królem. Zginął w 1161 pod Örebro podczas bitwy z wojskami Karola Sverkerssona, syna Swerkera I. Ciało króla pochowano w opactwie cysterskim Vreta opodal Linköping.

Małżonka Magnusa Henrikssona:

Poślubiona po 1137:

BRYGIDA HARALDSDOTTER

Była pozamałżeńską córką Haralda IV Gille (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 1.), po raz pierwszy zamężną z KAROLEM SUNANSSONEM, jarlem Västergötlandu (zm. po 1137), syn możnego Sune Ivarssona oraz Astrid, córki Ogmunda Ormssona (nie mieli dzieci). Po śmierci króla Magnusa, z którym także nie dochowała się potomstwa, w 1161 wyszła za BIRGERA BROSE, jarla w Szwecji od 1174 (zm. 9.01.1202), syna Benedykta (Bengta) Folkessona zwanego Snivel z rodu Folkungów (TABLICA 4.). Spośród ich licznych dzieci córka INGEGERDA BIRGERSDOTTER wyszła później za SWERKERA II MŁODSZEGO (ZOB. JEGO BIOGR.); syn KNUT BIRGERSSON pojął być może za żonę córkę króla Knuta Erikssona; z kolei syn młodszy, FOLKE BIRGERSSON, dochował się licznych dzieci, w tym SUNE FOLKESSONA, męża HELENY SVERKERSDOTTER (ZOB. BIOGR. SWER-

KERA II), oraz – co jest jednak niepewne – króla KNUTA DŁUGIEGO (altrernatywnie syna Holmgera Filipssona, ZOB. W BIOGR. ERYKA ŚWIĘTEGO). Po owdowieniu Brygida osiadła w opactwie cysterskim w Riseberga koło Malmö (Skania), gdzie została mniszką. Zmarła 22 października (rok nieznany) w swoim klasztorze i tam najpewniej spoczęła.

Karol I
Sverkersson

PANUJE W LATACH
1161–1166 (1167)

Ojciec: SWERKER I STARSZY | s. 492

Matka: ULFHILDA (HAAKONSDOTTER) | s. 493

Rodzeństwo: BIOGR. SWERKERA I

*

Urodził się zapewne ok. 1130. W opracowaniach występuje niekiedy z liczbą porządkową VII, choć jest pierwszym historycznym władcą Szwecji noszącym imię Karola (poprzednich sześciu władców o tym imieniu pojawia się dopiero w pracach Jana Magnussona w XVI w.). Po śmierci jego ojca w 1156 na tron wstąpił Eryk Jedvardsson (Święty), podczas gdy Karolowi udało się utrzymać jedynie w Östergötlandzie. Nie zdołał także przeszkodzić Magnusowi Henrikssonowi w objęciu władzy po śmierci Eryka w 1159 lub 1160. W 1161 pokonał przecież Magnusa pod Örebro i zasiadł na szwedzkim tronie. Został zamordowany przez ludzi Knuta Erikssona 12 kwietnia 1166 lub 1167 w zamku na wyspie Visingsö i spoczął w opactwie cysterskim w Alvastra.

Małżonka Karola I Sverkerssona:

Poślubiona w 1163:

KRYSTYNA STIGSDOTTER

Była córką Stiga Tokesena zwanego Białą Skórą (Hvitaleder lub Hvide), możnego ze Skanii, i Małgorzaty, córki Knuta Lavarda, księcia Szlezewiku (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2., BIOGR. ERYKA I ZAWSZE DOBREGO). Zmarła przed 1167.

Dzieci Karola I i Krystyny (1–2):

1 SWERKER II MŁODSZY | s. 508

2 ? CÓRKA. Być może jest ona tożsama z żoną HENRYKA BORWINA (BORZYWOJA) II, zapewne noszącą imię KRYSTYNY (SZCZEGÓŁY BIOGR. SWERKERA II MŁODSZEGO).

Kol

PANUJE W LATACH
1166 (1167)–ok. 1173

Ojciec: SWERKER I lub JAN SVERKERSSON | ss. 492 i 493

*

Wedle różnych hipotez był albo bratem, albo bratankiem Karola I Sverkerssona, po którego śmierci w 1166 lub 1167 zdołał opanować większość szwedzkich prowincji; przypuszczalnie współrządził ze swoim bratem lub stryjem Bolesławem (s. 320). Został zamordowany zapewne ok. 1173 przez zwolenników Knuta Erikssona lub też zginął w bitwie przeciwko niemu. Nie wiadomo, czy się ożenił i czy pozostawił po sobie potomstwo.

Knut Eriksson

PANUJE W LATACH
1173–1195 (1196)

Ojciec: ERYK ŚWIĘTY | s. 495

Matka: KRYSTYNA BJÖRNSDOTTER | s. 496

Rodzeństwo: BIOGR. ERYKA ŚWIĘTEGO

*

Urodził się zapewne przed 1150. Ok. 1173 doprowadził do obalenia rządów króla Kola, którego nakazał zamordować lub pokonał w bitwie (opracowania nie są w tym miejscu zgodne), po czym zasiadł na tronie Szwecji. Zmarł jesienią lub wiosną (8 kwietnia?) 1195 lub 1196 na zamku w Eriksbergu i został pochowany w ufundowanym przez swojego ojca opactwie cysterskim w Varnhem.

Małżonka Knuta Erikssona:

Poślubiona w 1145–50:

NIEZNANA SZLACHCIANKA

Jej filiacja nie została przekazana przez znane źródła; część badaczy wywodzi ją z rodu Folkungów jako córkę Benedykta (Bengta) Folkessona zwanego Snivel (TABLICA 4.), zaś według innych autorów mogła być córką księcia Jana Sverkerssona imieniem CECYLIA (ZOB. BIOGR. SWERKERA I STARSZEGO). Szwedzki historyk M. Sjöström podaje z kolei, że wywodziła się ze szwedzkiego możnowładztwa i miała brata imieniem Knut.

Dzieci Knuta Erikssona (1–6):

- 1 JAN. Urodził się zapewne ok. 1160–80. Po śmierci ojca i objęciu władzy przez Swerkera II wraz z braćmi przebywał na królewskim dworze. Ok. 1203 synowie Knuta wystąpili z roszczeniami do tronu, przez co zostali wygnani do Norwegii. Powrócili do Szwecji w 1205, jednak w listopadzie (15.11?) tego roku zginęli podczas najazdu wojsk Swerkera II na siedzibę Erykidów w Älgarås (Västergötland); ocalał jedynie Eryk.

- 2 JOAR. Na świat przyszedł przypuszczalnie ok. 1160–80, a zginął w listopadzie 1205 podczas najazdu Swerkera II na Älgarås.
- 3 KNUT. Urodził się zapewne ok. 1160–80, a zginął w listopadzie 1205 podczas najazdu wojsk Swerkera II na Älgarås.
- 4 ERYK KNUTSSON | s. 512
- 5 ? CÓRKA. Urodziła się zapewne ok. 1170–80. Mogła nosić imię KATARZYNY lub SYGRYDY; jej przynależność do potomstwa Knuta Erikssona nie jest potwierdzona źródłowo i kwestionuje ją część badaczy. Poślubiła PIOTRA (LARSSONA), z którym dochowała się syna LARSA PETERSSONA, LAGMANA W ÖSTERGÖTLANDZIE, który w 1244 lub 1245 uprowadził z opactwa Vreta, a następnie poślubił nieznaną z imienia córkę jarla Sune Folkessona z rodu Folkungów oraz księżniczki szwedzkiej Heleny (ZOB. BIOGR. SWERKERA II MŁODSZEGO). Drugim mężem księżniczki został przypuszczalnie MAGNUS BROKA (zm. po 1230) z rodu Folkungów (ZOB. BIOGR. MAGNUSA HENRIKSSONA ORAZ TABLICA 4.); miała z nim syna. Wedle części opracowań mężem nieznannej z imienia córki Knuta Erikssona nie był Magnus Broka, a jego ojciec, JARL KNUT BIRGERSSON (poległ pod Lena 31.01.1208), syn Birgera zwanego Brosa, jarla w Szwecji, oraz królowej Brygidy, wdowy po Magnusie Henrikssonie (ZOB. JEGO BIOGR. ORAZ TABLICA 4.); mieli potomstwo. Data śmierci nieznannej z imienia córki Knuta Erikssona nie jest znana.
- 6 ? CÓRKA, żona HENRYKA BORWINA (BORZYWOJA) II MEKLEMBURSKIEGO; najprawdopodobniej jednak jej ojcem był Swerker II Młodszy i w jego biogramie ukazano jej losy.

Swerker II
Młodszy

PANUJE W LATACH
1195 (1196)–1208

Ojciec: KAROL I SVERKERSSON | s. 501

Matka: KRYSTYNA STIGSDOTTER | s. 502

Rodzeństwo: BIOGR. KAROLA I

*

Na świat przyszedł zapewne ok. 1165. Od śmierci ojca (1166 lub 1167) przebywał na dworze duńskim. Powrócił dopiero po śmierci Knuta Erikssona jesienią (lub wiosną) 1195 lub 1196 i został jednoznacznie wybrany królem Szwecji. W 1205 jego wojska najechały siedzibę rodową Erykidów w Älgårås; podczas walk zginęli wszyscy poza Erykiem Knutssonem synowie zmarłego króla Knuta. W 1208 został usunięty z tronu przez młodego Eryka, który pokonał go w bitwie pod Lena. Poległ w toku bitwy z wojskami Eryka 17 lipca 1210 pod Gestilren i spoczął u boku ojca w opactwie cysterskim w Alvastra, nekropolii dynastii Swerkerydów.

Małżonki Swerkera II Młodszego:

1. Poślubiona przed 1190:

BENEDYKTA (BENGT) EBBESDOTTER

Była córką możnego duńskiego Ebbe Suensena (Galena) z Knardrup. Zmarła przed 1201.

2. Poślubiona została zapewne ok. 1200:

INGEGERDA BIRGERSDOTTER

Była córką jarla Birgera zwanego Brosa i królowej wdowy Brygidy (ZOB. BIOGR. MAGNUSA HENRIKSSONA, TABLICA 4.). Urodziła się zapewne ok. 1165. Wiadomo jedynie, że przeżyła męża.

Dzieci Swerkera II i Benedykty (1–3):

1 KAROL. Norweska *Sverris Saga* wzmiankuje ślub „Ingibiorgi córki króla Sverri” oraz „Karola syna króla Sorkvi”. Urodzony

zapewne ok. 1170–80, został zamordowany w 1198 w górach nieopodal Nidaros. Miejsce jego pochówku nie jest znane, być może ciało sprowadzono do nekropolii rodowej w Alvastra.

Żoną Karola została zapewne w latach 90. XII w.:

Ingeborga Sverrisdotter, pozamałżeńska córka Swerrego Sigurdssona (KRÓLOWIE NORWEGII, CZĘŚĆ 2.), urodzoną na Wyspach Owczych zapewne w 1170–75. Data jej śmierci nie jest znana, nic także nie wiadomo o jej ewentualnych potomkach z księciem szwedzkim.

- 2 HELENA (ELENA). W przywileju datowanym na 1237 mowa jest o małżeństwie „S.[une] Fulconis ducis filius” i „E.[lena] Suerchonis Regis filia”. Stąd wiadomo, że krótko przed tą datą córka Swerker II o takim imieniu, poślubiła SUNE FOLKESSONA, JARLA W SZWECJI (zm. 1247), syna Folke Birgerssona z rodu Folkungów (ZOB. BIOGR. MAGNUSA HENRIKSSONA I TABLICA 4.). Wiadomo także, że początkowo była ona mniszką w opactwie cys-terkim Vreta koło Linköping, skąd została uprowadzona przez Folkessona. Dochowali się trzech córek:

A KATARZYNA SUNESDOTTER, małżonka ERYKA ERIKSSONA (ZOB. W JEGO BIOGR.).

B BENEDYKTA (BENGTA), żona ŚWIATOPEŁKA KNUTSSONA (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2., BIOGR. WALDEMARA II ZWYCIĘZCY).

C CÓRKA. W 1244 lub 1245 została porwana z opactwa Vreta i poślubiona przez LARSA PETERSSONA, po matce wnuka króla KNUTA ERIKSSONA (ZOB. W JEGO BIOGR.).

Helena Sverkerdotter zmarła w nieznanym czasie po 1240.

- 3 ? CÓRKA (KRYSTYNA?). Jej przynależność do potomstwa Swerker II nie jest potwierdzona przez źródła. Mogła alternatywnie być córką Knuta Erikssona, lecz wydaje się to mało prawdopodobne, biorąc pod uwagę fakt, że jej syn HENRYK BORWIN III ożenił się z Zofią, zapewne córką króla Eryka Knutssona, zatem wnuczką Knuta (hipoteza ta nabiera realności, jeśli przyjąć, że wspomniana Zofia była jednak księżniczką duńską, por. biogr. króla Eryka); wedle innej hipotezy jej ojcem był Karol I Sverkersson, jednak założenie to należy raczej odrzucić ze względów chronologicznych, gdyż najstarszy syn nieznaney

z imienia księżniczki szwedzkiej przyszedł na świat ok. 1211, a ona sama – jako córka króla Karola – musiałaby urodzić się najpóźniej w latach 1167–68. Mężem interesującej nas księżniczki został HENRYK BORWIN (BORZYWOJ) II, PAN (KSIĄŻĘ) NA MEKLEMBURGU (udział w rządach od 1217), PAN NA ROSTOCE od 1219 (ur. zapewne ok. 1150, zm. 5.06.1226), syn Henryka Borwina I i jego żony Matyldy, naturalnej córki Henryka XII Lwa, księcia saskiego i bawarskiego. Dochowali się licznych dzieci, w tym wspomnianego wyżej Henryka Borwina III. Od 1248 wdowa po Henryku Borwinie II była pustelnicą w Satow, gdzie zmarła po 20 maja 1248.

Syn Swerkerka II i Ingegerdy:

1 JAN I SVERKERSSON | s. 515

Eryk Knutsson

PANUJE W LATACH
1208–1216

Ojciec: KNUT ERIKSSON | s. 505

Matka: NIEZNANA SZLACHCIANKA | s. 506

Rodzeństwo: BIOGR. KNUTA ERIKSSONA

*

Na świat przyszedł zapewne ok. 1180 (na zamku w Eriksbergu?) i od śmierci ojca w 1195 lub 1196 przebywał wraz z braćmi na dworze Swerкера II. Ok. 1203 książęta podjęli ojcowskie roszczenia do tronu, przez co wygnano ich do Norwegii. W 1205 powrócili do kraju, a w listopadzie (15.11?) tego roku Eryk jako jedyny spośród synów Knuta Erikssona uniknął masakry w siedzibie rodowej w Älgårås (por. s. 506). W 1208 pokonał Swerкера II pod Lena i został wybrany królem Szwecji, a w listopadzie 1210 w katedrze w Starej Uppsali (Gamla Uppsala) został ukoronowany przez arcybiskupa Waleriusza – była to pierwsza sakra szwedzkiego monarchy, nie uznana zresztą przez papieża. Zmarł nagle, wskutek „gorączki”, 10 kwietnia 1216 w zamku Näs na wyspie Visingsö i spoczął u cystersów w Varnhem – nekropolii dynastii Erykidów.

Małżonka Eryka Knutssona:

Poślubiona w (ok.) 1210:

RYKSA VALDEMARSDOTTER

Była córką Waldemara I Wielkiego (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2.). Urodziła się przypuszczalnie ok. 1180. Po śmierci męża i zajęciu tronu przez Jana I (1216) wraz z dziećmi schroniła się w Danii, gdzie zmarła 8 maja 1220. Pochowano ją w kościele NMP (obecnie św. Benedykta) w Ringsted.

Dzieci Eryka Knutssona i Ryksy (1–5):

- 1 ? ZOFIA. Jej przynależność do potomstwa króla Eryka Knutssona nie jest dotąd źródłowo potwierdzona. Według Dworzacz-

ka była ona córką WALDEMARA (III), WSPÓŁREGENTA DANII (KRÓLOWIE DANII, CZĘŚĆ 2., BIOGR. WALDEMARA II ZWYCIĘZCY). Przed 15 lutego 1237 poślubiła HENRYKA BORWINA (BORZYWOJA) III, KSIĘCIA NA ROSTOCE od 1222 oraz PANA NA MEKLEMBURGU od 1227 (zm. po 2.12.1277), którego ojcem był Henryk Borwin II, pan na Meklemburgu i Rostoce, a matką księżniczka szwedzka (ZOB. BIOGR. SWERKERA II MŁODSZEGO); Henryk Borwin III i Zofia dochowali się czterech synów. Zofia zmarła przed 24 kwietnia 1241 i spoczęła przypuszczalnie w klasztorze cysterskim w Doberanie.

- 2 ? MARIANNA. Jej przynależność do potomstwa Knuta Erikssona nie jest potwierdzona przez znane źródła, niemniej według badacza genealogii dynastii Gryfitów, Edwarda Rymara, jest to dość prawdopodobne. Urodziła się zapewne ok. 1215, a pod koniec 1238 lub ok. marca 1242 wyszła za BARNIMA I DOBREGO, KSIĘCIA POMORSKIEGO NA UZNAMIU I SZCZECINIE od 1220 (1233), NA CAŁYM POMORZU ZACHODNIM od 1264 (ur. ok. 1210, zm. Dąbie koło Szczecina 13/14.II.1278), syna Bogusława II, księcia uznamsko-szczecińskiego z dynastii Gryfitów, i jego żony Mirosławy, córki Mściwoja I, księcia Pomorza Gdańskiego; owocem tego mariażu była córka Anastazja, małżonka Henryka I Pielgrzyma, pana meklemburskiego na Wismarze – ich z kolei córka Lutgarda była pierwszą żoną Przemysła II, króla Polski, późniejszego męża Ryksy Valdemarsdotter (ZOB. BIOGR. WALDEMARA BIRGERSSONA). Marianna zmarła krótko przed 27 czerwca (data pogrzebu) 1252 i spoczęła u cysterek w Szczecinie.
- 3 ? HELENA; być może jest ona identyczna z żoną króla KNUTA DŁUGIEGO (SZCZEGÓŁY W JEGO BIOGR.).
- 4 INGEBORGA, matka WALDEMARA BIRGERSSONA | s.
- 5 ERYK ERIKSSON | s. 519

Jan I Sverkersson

PANUJE W LATACH
1216–1222

Ojciec: SWERKER II MŁODSZY | s. 508

Matka: INGEGERDA BIRGERSDOTTER | s. 509

Rodzeństwo: BIOGR. SWERKERA II

*

Urodził się w 1201. Po śmierci Eryka Knutssona wiosną 1216 został wyniesiony na tron Szwecji i koronowany ok. 1219 w katedrze w Linköping przez arcybiskupa Uppsali Waleriusza; z uwagi na młodociany wiek zwano go JANEM DZIECIĘ. Zmarł nagle 10 marca 1222 w zamku Näs na wyspie Visingsö na jeziorze Wetter i został pochowany u boku przodków w opactwie cysterskim w Alvastra; na nim wygasła dynastia Swerkerydów.

*

Królem wybrano jego sześciolatniego kuzyna, Eryka Erikssona, który jednak w 1229 został zdetronizowany przez Knuta Długiego.

Knut Długi

PANUJE W LATACH
1229–1234

Ojciec: HOLMGER FILIPSSON (?) | s. 497

*

Istnieją hipotezy wywodzące go z rodu Folkungów i czyniące synem jarla Folke Birgerssona (ZOB. BIOGR. MAGNUSA HENRIKSSONA; a także TABLICA 4.). Po wstąpieniu na szwedzki tron Eryka Erikssona (marzec 1222) objął przy nim urząd regenta. W 1229 stanął na czele opozycji antykrólewskiej, 28 listopada tego roku pokonał pod Olustra wojska Eryka, po czym sam został wybrany królem. Zginął podczas bitwy z wojskami konkurenta w 1234 pod Sparsätra i spoczął w opactwie Sko w Håbo koło Uppsali.

Małżonka Knuta Długiego:

HELENA

Przypuszcza się, że jej ojcem był szlachcic Piotr Strangensen Ulfeldt, mogła także być córką króla Eryka Knutssona, względnie wywodzić się z rodu Folkungów jako córka Folke Birgerssona, co jednak wyklucza ojcostwo jarla Folke względem jej męża.

Synowie Knuta i Heleny (1–2):

- 1 HOLMGER. Urodził się zapewne ok. 1210. Po śmierci ojca w 1234 był bliski objęcia tronu szwedzkiego, przegrał jednak rywalizację z Erykiem Erikssonem. Prawdopodobnie przez następnych trzynaście lat władał w prowincji Gästrikland. W 1247 lub 1248 został pojmany przez jarla Birgera (ojca przyszłego króla Waldemara Birgerssona) i po krótkim procesie stracony. Spoczął u boku ojca w opactwie Sko w Håbo nieopodal Uppsali. Źródła nie wspominają o jego ewentualnej żonie oraz potomstwie.
- 2 FILIP. Wspólnie z bratem występował przeciwko władzy jarla Birgera, z rozkazu którego został pojmany i stracony w 1251. Nie wiadomo, czy się ożenił i czy pozostawił dzieci.

Eryk Eriksson

PANUJE W LATACH
1222–1250

Ojciec: ERYK KNUTSSON | s. 512

Matka: RYKSA VALDEMARSDOTTER | s. 513

Rodzeństwo: BIOGR. ERYKA KNUTSSONA

*

Na kartach *Kronik Eryka* (XIV w.) pojawia się z przydomkiem SEPLENIĄCY I CHROMY (*läspe och halte*). Urodził się jako pogrobowiec w 1216. Po śmierci Jana I Sverkerssona w marcu 1222 został wybrany królem Szwecji i ukoronowany 31 lipca 1224 w katedrze w Strängnäs przez arcybiskupa uppsalskiego Olafa (Olausa) Basatömera. Z uwagi na nieletniość pozostawał początkowo pod opieką kuzyna, mianowanego regentem Knuta Długiego, który w 1229 usunął Eryka z tronu; pokonany Eriksson zbiegł do rodziny matki w Danii. W 1234 powrócił do kraju i odebrał koronę Knutowi, a następnie został zapewne powtórnie ukoronowany, zapewne w starym kościele w Eriksbergu na wyspie Hisingen. Zmarł 2 lutego 1250 i spoczął w opactwie cysterskim w Varnhem.

Małżonka Eryka Erikssona:

Poślubiona w 1243 lub 1244 w Frysisång koło Uppsali:

KATARZYNA SUNESDOTTER

Była ona córką Sune Folkessona z rodu Folkungów, jarła w Szwecji, oraz księżniczki szwedzkiej Heleny (ZOB. BIOGR. SWERKERA II MŁODSZEGO, a także TABLICA 4.). Urodziła się zapewne ok. 1215. Po śmierci męża, z którym nie miała dzieci, osiadła w klasztorze w Gudhem, gdzie objęła wkrótce godność przeorowsy. Zmarła w 1252 w Gudhem i tam także została pochowana.

*

Na Eryku Erikssonie wygasła dynastia Erykidów. Na szwedzkim tronie został wówczas osadzony jego dziesięcioletni siostrzeniec, Waldemar Birgersson, początkując trwające ponad stulecie panowanie dynastii Folkungów.